

# Verkiezingsmanifest Haags Bedrijfsleven

Aan het werk met de Gemeenteraadsverkiezingen 2010



# Verkiezingsmanifest Haags Bedrijfsleven

Aan het werk met de Gemeenteraadsverkiezingen 2010

## Inleiding

Ondernemerschap wordt meer en meer beïnvloed door mondiale ontwikkelingen. De recente kredietcrisis heeft dit weer bevestigd. Maar de omstandigheden waaronder de ondernemer zijn of haar werk doet, worden met name door nationale en lokale factoren bepaald. De houding en het beleid van het gemeentebestuur ten opzichte van het lokale bedrijfsleven is daarom een belangrijke vestigingsplaatsfactor.

In 2010 worden weer gemeenteraadsverkiezingen gehouden. In 2009 worden de verkiezingsprogramma's voorbereid. Het Haagse bedrijfsleven, vertegenwoordigd door MKB Den Haag, VNO-NCW kring Den Haag en Kamer van Koophandel Den Haag heeft een verkiezingsmanifest opgesteld waarin ze haar mening verwoordt over die onderwerpen die er voor het Haagse bedrijfsleven, maar daarmee ook voor de stad Den Haag, toe doen.

### Achtereenvolgens komen de volgende onderwerpen aan bod:

- 1) Ruimtelijke Ordening
- 2) Duurzaamheid
- 3) Verkeer en Vervoer
- 4) Onderwijs & Arbeidsmarkt
- 5) Veiligheid
- 6) Vergunningen en Dienstverlening



Bruno Tideman,  
voorzitter MKB Den Haag



Hans Verkaart,  
voorzitter VNO-NCW  
West kring Den Haag



Marius Varekamp  
voorzitter Kamer van  
Koophandel Den Haag

## 1. Ruimtelijke Ordening

In de stad Den Haag dienen voldoende bedrijventerreinen te blijven voor stadsverzorgende bedrijvigheid en voor bedrijven met relatief veel laaggeschoolde medewerkers. Daarmee wordt het verzorgingsniveau voor de stad vergroot, terwijl het bedrijfseconomisch belangrijk is dat bedrijven dichtbij hun afnemers gevestigd zijn.

### 1.1 Onderhoud en kwaliteit

Het onderhoud van de openbare ruimte op bedrijventerreinen verdient een forse impuls. Gebiedsontwikkeling in combinatie met parkmanagement vormt hierbij een belangrijke voorwaarde.

De afspraken, die gemaakt zijn in het convenant bedrijventerreinen en het regionale structuurplan, met betrekking tot het handhaven van bedrijventerreinen dienen onverkort in het beleid vertaald te worden. Aan bedrijventerreinen die in erfpacht zijn uitgegeven moet het recht op koop mogelijk gemaakt worden, waardoor het voor ondernemers en investeerders interessant wordt om te investeren in een locatie.

### 1.2 Bedrijvigheid en wonen

Bedrijvigheid dient ook op andere plekken in de stad terug te komen in de woonwijken. Op zeer beperkte schaal kan dat in de plinten van woongebouwen. In de meeste gevallen is separate huisvesting in de vorm van bedrijfsverzamelgebouwen nodig om overlast over en weer te voorkomen. In de woonwijken dienen kleinschalige, goed ontsloten 'eilandjes' voor bedrijvigheid te worden gerealiseerd. Voor de financiering kan geput worden uit de gelden voor de krachtwijken.

### 1.3 Haven

De Vierde Haven in Scheveningen is belangrijk voor het functioneren van grote vissersbedrijven en andere havengebonden bedrijvigheid. Daarom moet de Vierde Haven deze functie behouden. Daarnaast biedt de realisering van een cruisterminal op Scheveningen een interessante impuls aan de economie en aan de werkgelegenheid (vooral voor lager opgeleiden in horeca, detailhandel en transport biedt de ontwikkeling van een cruisterminal veel mogelijkheden op het gebied van werkgelegenheid).

### 1.4 Nieuw congrescentrum

Een aantrekkelijke congresfaciliteit met een breed scala aan activiteiten zal Den Haag als internationale Stad van Recht en Vrede extra impulsen geven en – net als de cruisterminal – een impuls geven aan de werkgelegenheid. Bij de locatiekeus dient synergie met ondersteunende voorzieningen als horeca, detailhandel en leisure te worden gecreëerd. Localisering in Scheveningen biedt de beoogde synergie, leidt tot een unieke combinatie van congresfaciliteit en zee, en zal Scheveningen Bad een extra impuls geven.

### 1.5 Faciliteiten voor expats

Internationale zone: kansrijk voor kwaliteitsverbetering om daarmee de aantrekkelijkheid

van Den Haag te vergroten. Ook voor expats geldt in toenemende mate dat werk het wonen volgt. Daarom is het van evident belang dat er een aantrekkelijk aanbod is van woningen voor expats. Complexen als woongebouw Catsheuvel zijn zeer in trek bij de groep expats. Daarnaast zullen culturele voorzieningen en een operagebouw (al dan niet in combinatie met een congresfaciliteit) grote trekkers vormen.

### 1.6 Horeca in de stad

Den Haag heeft zich afgelopen jaren bijzonder goed ontwikkeld als horecastad. Concentraties op het Plein, aan de Tweede Haven en in de Frederikstraat bijvoorbeeld, voorzien in een duidelijke behoefte. Het ruimtelijk beleid dient horeca in de panden en op de openbare ruimte optimaal te ondersteunen. Gepleit wordt voor een grote, aansprekende discotheek en een Entertainment Hall naar voorbeeld van de Heineken Music Hall, op een locatie, die in synergie met de omgeving ontwikkeld kan worden.

### 1.7 Sport

Het vertrek van ADO uit het Zuiderpark biedt de ruimte om hier een sportcentrum op internationaal niveau te vestigen. Upgrading van de sportfaciliteiten draagt bij aan verbetering van het (internationale) vestigingsmilieu. In dit kader moet Scheveningen als watersportcentrum verder worden versterkt.

### 1.8 Woonbehoeften

De wensen van bewoners en beoogde bewoners van de stad veranderen snel. Bovendien moet rekening worden gehouden met demografische ontwikkelingen als ontgroening, vergrijzing en gezinsverdunding. Het woningaanbod dient hieraan te worden aangepast. De gemeente dient actiever en flexibeler in te spelen op de markt en die haar werk laten doen. Grote zorg bestaat over de toekomstbestendigheid van de Vinexlocaties (immers groten-deels gebouwd voor gezinnen met kinderen) en van de grote hoeveelheid appartementen die in de planning zitten.

Het aanbod aan sociale woningen is voldoende om in de behoefte te voorzien, als de doorstroming op de woningmarkt kan worden gestimuleerd en scheef wonen daarmee wordt voorkomen.

Duurzame woningbouw moet worden verplicht bij nieuwbouw. Een knelpunt hierbij is dat extra kosten voor verduurzaming (en dus lagere woonkosten) momenteel niet mogen worden verdisconteerd in de huur. De gemeente dient bij het rijk te bepleiten dat deze barrière wordt weggenomen.

## 2. Duurzaamheid

**De gemeente dient bedrijvigheid een plek te bieden op die locaties waar er behoefte aan is en het liefst in de nabijheid van de woongebieden van de medewerkers. Daarmee wordt de mobiliteitsbehoefte beperkt, het milieu gespaard en de behoefte aan parkeer-gelegenheid verminderd. Bedrijvigheid in woonwijken verhoogt de sociale controle én biedt werkgelegenheid in deze wijken.**

### 2.1 Mobiliteitsmanagement

Op initiatief van een aantal grote bedrijven en koepelorganisaties van het bedrijfsleven, en met medewerking van overheden, worden in Haaglanden initiatieven voor mobiliteitsmanagement genomen, gericht op vermindering van het autoverkeer in zakelijk verband. Dit gebeurt door subsidies te geven, fietsgebruik te bevorderen en het Openbaar Vervoer aantrekkelijker te maken. De gemeente wordt opgeroepen deze initiatieven actief te ondersteunen.

### 2.2 Fijnstof

Rust het gemeentelijk wagenpark uit met motoren die op biogas of groene energie rijden en daardoor geen fijnstof uitstoten.

### 2.3 Duurzaam inkopen

Op landelijk niveau is afgesproken dat per 2010 75 procent van gemeentelijke inkopen duurzaam moet zijn. Op rijksniveau moet dat zelfs 100 procent zijn. Gezien de zo fors aanwezige overheid in Den Haag is het van belang dat de gemeente het regionale bedrijfsleven hierover goed informeert. Ook moet de gemeente proefprojecten opzetten om het bedrijfsleven goed voor te bereiden op leveranties van duurzame producten en diensten.

De duurzaamheidscomponent dient een flinke wegingsfactor te zijn bij de beoordeling van inschrijvingen voor gemeentelijke opdrachten. Daarin dient het vervoer van mensen en materiaal nadrukkelijk te worden verdisconteerd. Daardoor zullen regionale bedrijven meer kans maken op opdrachten, zal de druk op het regionale wegennet verminderen en vervolgens de vervuiling verminderen.

### 2.4 Wonen bij het werk

Door een actief beleid van de gemeente moet worden gerealiseerd dat nieuwe gemeenteambtenaren in de stad wonen of bereid zijn te verhuizen naar Haaglanden. Dit is onder meer mogelijk door bij werving voorkeur te geven aan inwoners van Haaglanden, door een goede verhuisregeling te bieden en aantrekkelijke woningen voor de doelgroep te bieden.

### 3. Verkeer en Vervoer

De doorstroming op doorgaande wegen in de stad dient bevorderd te worden om vertragingen en daardoor onnodige milieubelasting en economische schade te voorkomen. Met grote terughoudendheid dient gebruik te worden gemaakt van verkeerslichten. Groene golven –in het bijzonder op de internationale ring en op de centrumring- moeten worden toegepast, rotondes moeten worden aangelegd en verkeerslichten moeten worden uitgeschakeld in periodes dat het aanbod van verkeer daartoe mogelijkheid biedt. Daarnaast moet een vermindering van het aantal verkeersborden het straatbeeld overzichtelijker maken. Taxi's moeten op meer plekken worden toegelaten op de tram- en busbanen.

#### 3.1 Lightrail

De verbinding Leiden - Den Haag is één van de grote knelpunten in de regio. Het bedrijfsleven wil, dat de haalbaarheid van een lightrail verbinding van Leiden, via Leidschendam naar Den Haag wordt onderzocht.

#### 3.2 Parkeren in de stad

Het Haagse parkeerbeleid blinkt niet uit in duidelijkheid voor de bezoekers. Hierin dient verbetering te komen, waarbij veel aandacht besteed zal moeten worden aan de verbindingen van de parkeergarages naar de binnenstad. Met innovatie en creativiteit is nog een wereld te winnen.

Aan de noordkant van de binnenstad, vooral bij het Noordeinde en het Lange Voorhout, is er een tekort is aan parkeerplaatsen. Het bedrijfsleven pleit voor de aanleg van parkeergarages in deze omgeving. Taxi's moeten zich in het VCP-gebied vrij kunnen bewegen

#### 3.3 Reistijd

In de Haagse Nota Mobiliteit worden normen genoemd voor de reistijd naar 'belangrijke bestemmingen' in Den Haag, zoals de binnenstad, Scheveningen, de Binckhorst. In dit overzicht van bestemmingen ontbreekt een aantal bedrijventerreinen. Het bedrijfsleven is van mening dat deze bedrijventerreinen, waar veel mensen werken, eveneens opgenomen behoren te worden in de lijst van belangrijke bestemmingen

### 4. Onderwijs & Arbeidsmarkt

Veel onderwerpen op het vlak van onderwijs en arbeidsmarkt zijn afhankelijk van regelgeving van de rijksoverheid. Toch zijn er ook op gemeentelijk niveau punten, die aandacht vragen.

#### 4.1 Bedrijfscholen

De SOB's hebben aangetoond, dat intensief overleg tussen onderwijs en bedrijfsleven een positieve bijdrage kan leveren aan het terugbrengen van de mismatch op de arbeidsmarkt.. Ondernemend Den Haag ziet graag dat de zeggenschap van het bedrijfsleven wordt vergroot. Daarbij zal een bedrijfstak gerichte benadering uitgangspunt moeten zijn. De reeds gerealiseerde bedrijfsscholen dienen hierbij tot voorbeeld.

In eigen huis dient de gemeente het volgen van duale onderwijstrajecten te stimuleren door actieve medewerking van de gemeente.

Zichtbaarheid van het bedrijfsleven in de woonwijken stimuleert jonge mensen om te kiezen voor het beroepsonderwijs. Daarom dient de gemeente in haar bestemmingsvoorschriften de vestigingsmogelijkheden maximaal te benutten.

Om het tekort aan hoger opgeleiden tegen te gaan dient het vestigingsklimaat voor onderwijsinstellingen en studenten op internationaal niveau concurrerend te zijn.

## 5. Veiligheid

**Fysieke oplossingen in de openbare ruimte, ter voorkoming van ramkraken, moeten mogelijk zijn. Gemeentelijke investeringen op het gebied van veiligheid en preventie, zowel in de aangewezen hotspots als daarbuiten moeten worden gestimuleerd. Zogenaamde rooftassen moeten verboden worden in de winkelcentra van Den Haag.**

### 5.1 Overlast aanpakken

Het beleid van de gemeente moet er op gericht zijn overlast van zwervers, daklozen en hangjongeren aan te pakken in de omgeving van ondernemingen die afhankelijk zijn van bezoekende klanten. De gemeente moet het stallen van fietsen faciliteren en handhaven met betrekking tot het 'wild parkeren' van fietsen. Fietswrakken dienen direct verwijderd te worden.

### 5.2 Beter en meer zichtbaar handhaven

Het meest intensief gebruikte stuk van de stad; de Binnenstad, moet een eigen handhavingsteam krijgen. Per winkel- en bedrijvengebied moet een ondernemersagent aangesteld worden. Politie en toezichtouders moeten meer zichtbaar aanwezig zijn.

Het faciliteren van demonstraties en manifestaties moet er zo op ingericht zijn dat ondernemers hier geen overlast van ondervinden. De ondernemers in de directe omgeving van overheids- en internationale instellingen dienen geïnformeerd te worden over eventuele maatregelen die genomen kunnen worden in het geval van calamiteiten.

### 5.3 Cameratoezicht

Samenwerking tussen partijen in de stad op het gebied van veiligheid is essentieel voor de effectiviteit. De KVO-projecten zijn hier een voorbeeld van. Camerasystemen van politie, ondernemers en HTM moeten, repressief, aan elkaar gekoppeld kunnen worden. Camerasystemen moet worden uitgebreid naar bedrijventerreinen. De gemeente moet haar betrokkenheid bij de KVO-projecten continueren en zich inzetten om meerdere KVO-projecten te organiseren. De succesvolle binnenstadsprojecten: Collectieve briefing, Collectieve Winkelontzegging, Aanpak zakkenrollers en Collectieve ontzegging Parkeergarages, moeten verder over de stad uitgerold worden.

De kwaliteit van de openbare ruimte moet volden aan de hoogste eisen van schoon en heel om ook als veilig beoordeeld te kunnen worden. De gemeente dient hier zorg voor te dragen.

### 5.4 Stationsgebieden

De stations zijn voor veel bezoekers en forensen de toegangspoorten van de stad. Veiligheid rondom de stations en langs de toeleidende routes verdient daarom voortdurende aandacht

## 6. Vergunningen en dienstverlening

**Digitalisering van de vergunningverlening dient zo snel mogelijk ingevoerd te worden. Daarbij is het van belang, dat ondernemers niet strenger worden beoordeeld en belast dan particulieren.**

### 6.1 Persoonlijk contact

Daarnaast is realisatie van een persoonlijk aanspreekpunt voor ondernemers van belang, waarbij het aanspreekpunt adequaat is gemandateerd. Bij grote organisaties leidt digitalisering nogal eens tot onbereikbaarheid en verregerende ambtelijke bothed. Deze valkuil moet voorkomen worden.

### 6.2 Minder bewijslast vóóraf

De lastendruk moet worden verminderd door bij vergunningverlening de bewijslast vooraf af te schaffen. Overtreding van de voorwaarden dient echter hard aangepakt te worden. Daarbij hoort de bewijslast thuis bij de controlerende instantie.

De welstandscommissie is een niet-democratisch gekozen orgaan en is een heikel onderwerp binnen het mkb en dat geldt ook voor burgers. De gemeente dient het vergunningproces te versnellen door ondermeer de administratieve lasten die samenhangen met de welstandstoets met 25% te verminderen, te onderzoeken of bedrijventerreinen aangewezen kunnen worden als welstandsvrije zone, gebruik te maken van goede voorbeelden van andere gemeenten en door het snel en efficiënt inrichten van een omgevingsloket en backoffice.

Er dient een duidelijke, uniforme nadeelcompensatie voor de stad Den Haag te komen.

Wij pleiten voor het aanstellen van een ondernemerssecretaris die organisaties van het bedrijfsleven proactief informeert over relevante gemeentelijke zaken.

### 6.3 Van middelvoorschriften naar doelvoorschriften

Toepassing van nieuwe technieken en inzichten moet worden gestimuleerd door in verordeningen niet te werken met middelvoorschriften maar met doelvoorschriften. Het gaat immers om het resultaat (bijv. de mate van uitstoot van geluid of stof) en niet om de wijze waarop dat resultaat wordt bereikt.

Treedt als gemeente op als 'launching customer' om nieuwe technieken en processen die het milieu sparen een kans te bieden.

# De hoofdlijnen samengevat

Haagse ondernemers willen op het gebied van:

## Ruimtelijke Ordening en werkgelegenheid

1. Onverkort handhaven van bedrijventerreinen in de stad
2. Voldoende ruimte voor bedrijvigheid in de woonwijken
3. Een cruiseterminal in Scheveningen
4. De vierde haven handhaven voor visserijfuncties
5. Betere en structurele regionale samenwerking met betrekking tot bedrijventerreinen, bereikbaarheid en parkeerbeleid
6. Verfraaiing van de entree van Den Haag
7. Een kwaliteitsimpuls voor cultureel herkenbare winkelstraten
8. Een entertainment hall op internationaal niveau
9. Snelle realisatie van een congresaccommodatie, passend bij de allure van een internationale stad
10. Een internationaal sportcentrum in het Zuiderpark realiseren

## Duurzaamheid

11. Het gemeentelijk wagenpark gaat gebruik maken van duurzame energie
12. De duurzaamheidscomponent gaat een belangrijke rol gaan spelen bij aanbestedingen
13. Inzet van een gemeentelijke duurzaamheidsadviseur

## Verkeer en vervoer

14. Een groene golf op de centrum ring en op de internationale ring
15. Ondersteuning bij het realiseren van mobiliteitsmanagement
16. Minder verkeerslichten en borden
17. Taxi's de mogelijkheid geven het VCP-gebied te doorkruisen
18. Een duidelijk en technisch vooruitstrevend parkeerbeleid
19. Een haalbaarheidsonderzoek voor een lightrail verbinding van Leiden naar Scheveningen
20. Bij de herinrichting van de Boulevard Scheveningen de mogelijkheid van tweerichtingenverkeer open houden

## Onderwijs & arbeidsmarkt

21. Continuering van de Samenwerking Onderwijs Bedrijfsleven
22. Vestiging van een internationale topuniversiteit in Den Haag

## Veiligheid

23. Maatregelen ter voorkoming van ramkraken
24. Een handhavingsteam in de binnenstad en camera's op bedrijventerreinen
25. De gemeentelijke bemoeienis met de KVO-trajecten continueren
26. Dat Den Haag de schoonste en groenste stad van Nederland wordt
27. Vergroting van de sociale veiligheid rondom de stations
28. Een verbod op rooftassen

## Vergunningen en dienstverlening

29. De welstandscommissie opheffen
30. De leefbaarheidsverordening afschaffen
31. Vrijheid met betrekking tot de koopzondagen
32. Een gemandateerde vergunningenbutler
33. Een ondernemerssecretaris
34. Een duidelijke uniforme nadeelcompensatieregeling

Het 'Verkiezingsmanifest Haags Bedrijfsleven, Aan het werk met de Gemeenteraadsverkiezingen 2010' is een gezamenlijk initiatief van:



#### **MKB Den Haag**

Postbus 5096  
2600 GB Delft  
T: 015 – 219 12 81  
F: 015 – 219 14 15  
denhaag@mkb.nl  
www.mkbdenhaag.nl

#### **VNO-NCW West kring Den Haag**

Postbus 93073  
2509 AB Den Haag  
T: 070 - 349 08 10  
F: 070 - 349 08 08  
info@vno-ncwwest.nl  
www.vno-ncwwest.nl/  
Den Haag

#### **Kamer van Koophandel Den Haag**

Postbus 29718  
2502 LS Den Haag  
T: 070 - 328 71 00  
F: 070 - 324 06 84  
denhaag@kvk.nl  
www.kvk.nl/regio/DenHaag

**Het 'Verkiezingsmanifest Haags Bedrijfsleven, Aan het werk met de Gemeenteraadsverkiezingen 2010' is tot stand gekomen met medewerking van vertegenwoordigers van diverse Haagse ondernemersorganisaties, bedrijventerreinen en winkeliersverenigingen, te weten:**

T. Rijkerkerk, P. van Delft, mr. B.J. Tideman, M.J.M van Amsterdam, C.R. Reitsma, H.T.G. van Beek, R. Hoogendoorn, K. Meeuwisse, I. Wapenaar MA, J.W. Meeuwisse, A. Bouchrit, F.A.H.M. Dirken, G.G.P. Dröge, drs. E.H.S. Mensonides, K. Schofaerts, H. Bouzidi, A. Dekkers, C.J.P. Herweijer, J. Andreoli, A.P.C. van Herk, F. Opper, G.J.A. Mendels, R. Knaap, G. Sonmez, mr. M.H.J.N. van Berckel Smit, ir. G.A. Kaper, drs. S. de Leeuw, L.L. Vrolijk sr., D. Topper, S.F. Hielkema, P. Citroen, J. Mahboeb, L. Steegman, G. Geenen, mr. B. van Rookhuizen, ing. D.C. van de Toorn Vrijthoff, R.L.C. van Cromvoirt, R.Baptiste, E. Erdurcan, E. de Jonge, J. Nijhout, H. van Rossum, A. van Ginkel, B. Issac, W. Krzeszewski, J. Zaat, A. Wolting, F. Mens, W. de Vilder, A. van Herk, P. Buzink, C. Mos, S. Groenteman, P. van der Kamp, P. Kapel en C. van der Zalm.

#### **Colofon**

Den Haag, mei 2009

Productie & realisatie: AM Communicatie & Design, www.amxxx.nl.